

ejerne skulde svare lige Tiende med Bønderne. Hvis dette var sket —, og det er Bondevennernes gamle Krav — og man tænker sig det gennemført, vil det ogsaa let ses, hvor urigtigt det er, naar der her skal gives Tiendejerne, som for en stor Del ere Godsejere, en Erstatning af det 25-dobbelte af Tiendens Beløb, en Erstatning, der er langt højere, end man nogen Sinde tidligere har tænkt sig fra Venstres Side. Det undrer mig noget, at det ærede Medlem, der nys talte, var, jeg vil ikke sige, saa overordentlig begejstret for Loven i sine Enkeltheder, men dog udtalte sin varme Tilslutning til den og tilraadede dens hurtige Fremme. Det er jo nemlig ikke mange Aar siden, at netop det ærede Medlem kaldte den egentlige Ophavsmand, den egentlige Fader til dette Lovforslag, nemlig den nuværende højtærede Justitsminister, en anden St. Knud, der vilde gøre os alle tiendepligtige, og som neppe vilde blive mødt med mere Velvillie af den store Befolkning end den gamle St. Knud i sin Tid. Han endte jo sørgeligt. Lad os ikke haabe, at den nuværende Justitsminister skulde ende paa samme Maade. — Jeg er tilbøjelig til at se paa det her foreliggende Tiendelovforslag nærmest lige som det ærede Medlem for Assens (Berntsen) gjorde i 1894. Jeg er for øvrigt tilbøjelig til at give ham Ret i, at naar Tiendeaflysningsloven af 8. Maj 1894 ikke har frugtet mere, end den har, er netop den højtærede Justitsminister den, der har Skylden derfor, og i denne Forbindelse vil jeg gerne gøre den Bemærkning til den ærede Ordfører; det ærede Medlem for Nørresundby (J. Jensen), at han har vist ingen Ret til at gaa ud fra de Summer, hvorefter Tiendeaflysningen i de senere Aar efter Tiendeaflysningsloven har fundet Sted; thi det er jo klart, at disse Summer ere langt højere, netop fordi dette Lovforslag har foreligget siden 1898—99, og Tiendejerne maatte da være godt dumme, om de ikke tænkte: Nej, om et Aar eller to faa vi en Tvangs-Tiendeaflysning af det 25-dobbelte, og derfor satte Priserne højt op. Dette maa man ganske sikkert tage Hensyn til. Jeg skal ikke ved denne første Behandling komme langt ind paa hverken Tiendesagens Historie eller paa det foreliggende Lovforslag, thi vel sagde den

ærede Ordfører, at han ønskede Sagen meget hurtigt fremmet, men, efter hvad jeg erfarer, og efter hvad der fremgik af den ærede Ordførers Bemærkninger, vil denne Sag dog i Modsætning til de Love, vi nylig have drøftet, blive overgivet til Udvalgsbehandling. Stillingen er altsaa en noget anden end ved Skattelovene. Disse vare vi nødte til at underkaste en meget omhyggelig og udførlig første Behandling, og en lignende Behandling maa de sikkert have, naar de komme til anden Behandling, og Ændringsforslagene foreligge, thi vi ere jo afskaarne fra Udvalgsarbejde. Stillingen er anderledes her, idet man dog mener, at det er nødvendigt at underkaste denne Sag Udvalgsbehandling, og det er det ganske sikkert ogsaa i høj Grad. Ærede Medlemmer ville vide, at denne Sag aldrig har været underkastet Udvalgsbehandling i dette Ting siden 1893—94, da den nuværende Kultusministers Forslag forelaa, og da de moderates Tiendeaflysningslov forelaa med den nuværende Justitsministers bekendte Ændring dertil, der jo i sit Princip gaar igen i det foreliggende Lovforslag. Den har været vedtaget her, men den har ikke været i Udvalg, og det Parti, jeg tilhører, har aldrig haft Lejlighed til at være med til Udvalgsbehandling af denne Sag; i 1893—94 vare vi saa faatallige, at vi ikke havde Ret til at sætte noget Medlem ind i et Udvalg. Af alle disse Grunde er det altsaa meget heldigt, at Sagen bliver underkastet en Udvalgsbehandling. Som Følge deraf finder jeg ikke Anledning til her i Dag at sige saa meget om Sagen, thi jeg kan jo ikke paa dette Tidspunkt vide, hvorledes Flertallet i Sagen vil stille sig. Hvis Flertallet vil acceptere det her foreliggende Forslag i det væsentlige, vil jeg meget skarpt imødegaa og bekæmpe Flertallet, men jeg har det Haab, at det ikke vil blive Tilfældet, og at dette Forslag vil undergaa ganske væsentlige Ændringer under den Udvalgsbehandling, som nu forestaar.

Tiendeloven er jo som Led i den samlede Skattereform bleven omtalt allerede under de foregaaende Dages Forhandlinger. For saa vidt kan jeg altsaa fatte mig kort. Jeg beklager den faktiske Sammenkobling, der har fundet Sted mellem